

**АНАТОЛИЙ ВАСИЛИЕВИЧ
МИТЯЕВ
ДОБРИНЯ НИКИТИЧ**

Превод от руски: Христина Стайкова, 1975

chitanka.info

В Руската земя се родило едно момче. Баща му, Никита Романович, умрял, не дочакал раждането му. Останала само майка му — Анфимия Александровна.

Тя мечтаела синът ѝ да живее добре на белия свят. Злите хора добре не живеят, само добрите. И майката нарекла момчето Добриня: ако синът ѝ намисли нещо лошо, името му да го предпазва от злото.

Расъл Добриня, расъл и израсъл голям юнак. Майката се радвала: коя майка не се радва, щом синът ѝ е силен и напет. Но понякога се натъжавала: знаела, че ще дойде време синът ѝ да надене доспехите, да вземе меча, да яхне кон и да тръгне през равното поле.

В равното поле никой не живеел. Растяла из него не зелена трева, а сива. Сива, защото из равното поле има много мъка, там са убити много юнаци. Разпръснати лежат техните кости.

От едната страна на равното поле се простирала Руската земя. От другата — земя враждебна. Понякога над равнината небето почернявало: не от тъмен облак, а летяла и закривала слънцето ламя седемглава. От своите Сарацински планини, отвъд река Почайна долитала ламята в Руската земя. Тя отнасяла хора, държала ги затворени в пещери, живи ги изяждала. С нея се сражавали богатири в равното поле. Но никой не можел да я победи.

Анфимия Александровна неведнаж казвала на сина си:

— Не отивай към Сарацинските планини. Не се къпи в река Почайна. Ти си ми едничък. На кого ще ме оставиш?

Не послушал Добриня. Тръгнал. Дълго яздил по равното поле. Не един ден, не една нощ. Когато виждал бели юнашки кости, спирал коня, свалял шлема, скланял глава. Най-послед стигнал до река

Почайна. Река като река, единият бряг нисък, другият — стръмен. Водните струи текат лениво.

Повел Добриня коня към водата да го напои. А конят дърпа юздата от ръцете му и страни от реката. „Зла река, но аз все пак ще се изкъпя!“ — помислил Добриня. Забил копието в земята. Завързал за него коня. Свалил доспехите, одеждите, влязъл в реката. До брега водата била топла като в котел. Но заплувал Добриня. По средата полетели от водата искри. На другия, стръмния бряг, над вълните се издигнал пламък, появил се дим.

Добриня изскочил на стръмния бряг и през дима видял: ламята стои на четирите си лапи, с криле драци по земята, протяга към Добриня седем глави. Страшно страшилище! Цялото в студени люспи. Устните на ламята лакоми, зъбите ѝ остри като железни гвоздеи.

„Ето я и смъртта ми! — помислил Добриня. — Не са у мене нито мечът, нито копието.“

— Е, юнако! — казва ламята. — В пещера ли да те затворя, или веднага да те изям? Седмата ми уста днес нищо не е хапвала.

— Твоя воля — отговаря Добриня, — защо да се мъча в пещерата. Изяж ме сега. Само за едно съжалявам: видях те отпред, разреши ми, преди смъртта си, да те видя и откъм опашката.

— Виж — казала ламята.

Добриня заобиколил чудовището. Хванал го с двете си ръце за опашката, напънал се и го завъртял над главата си. Веднаж завъртял, дважд завъртял, а на третия път ударил ламята в земята. Дъхът едва не й изскочил. Затворила си очите тя и застенала:

— Смили се над мене, юнако! Спомни си за майка си, тя те нарече Добриня. Направи добро на моите малки, не ги оставяй сирачета. Бъди им по-голям брат. Аз ще ти бъда по-малка сестра. Няма да прелитам повече над Руската земя. И ти дай дума, че няма да яздиш към Сарацинските планини.

— Добре — казал Добриня. — Така да бъде. Само че ти не забравяй уговорката.

Спуснал се Добриня от стръмния бряг, под огън, под вода доплувал. Облякъл се. Яхнал коня и поел към къщи, към Киев.

Разказал Добриня на майка ся какво му се случило, как се бил с ламята, каква уговорка направил. Изслушала го Анфимия Александровна и казала:

— Трябва да бъдеш добър с хората, сине, а не с ламята. Докато ти яздеше по равното поле, тя прелетя над Киев и отнесе княжеската племенница Забава. Девојката плетяла с дружки венци на ливадата. Толкова хубава беше, толкова весела... Жал ми е за тебе, скъпи сине, но какво да се прави. Помогни на Забавка. Твоя е вината, че сега тя лежи в пещера и чака горчивата си участ. Иди в конюшната, вземи коня Бурко. Той служи вярно на баща ти и на дядо ти — и на тебе вярно ще служи. Ето едно камшиче, изплетено от седем разноцветни копринени връвчици. Ако конят ти се умори, ако започне да се спъва, удари го с това камшиче, но без нужда не го бий. Тръгвай. Чакам те здрав и невредим.

Сбогувал се Добриня с майка си. Оседлал Бурко. Взел копието, взел дъбова тояга, взел меч и лък със стрели. Яхнал коня. Само докоснал поводите — рипнал конят, портата прескочил. С втория скок прехвърлил градската стена над стражницата. С третия се озовал в равното поле.

В полето — тихо, тревата — полегнала. Слънцето не се показвало иззад облаците, сякаш се страхувало да види страшната битка, която приближавала.

А откъм Сарацинските планини плъзнали ламички. Толкоз много — брой нямали. Ламичките заувисвали по нозете на Бурко. Не му давали крака да вдигне, омотали го, оплели ги като с въжета. Уморил се конят, започнал да се спъва. Тогава Добриня го шибнал със седемцветното камшиче. Откъде се взе тази сила у Бурко! Препуснал той — грива и опашка по вятъра развял. Отърсил ламичките от краката си. Ако камък попаднел под копитото, излитал надалече. От земята Бурко искри вадил.

Спрял се Бурко чак до Сарацинските планини. Планините високи, върховете им забулени с облаци. А в подножието — пещери. Входовете им затворени с железни порти. На портите висят медни катинари — всеки колкото ведро.

И ето, излязла от процепа седемглавата ламя.

— Здравей, побратиме! — казва тя на Добриня. — Защо наруши уговорката и дойде в Сарацинските планини, защо изпотъпка моите ламички? Нима не съм ти сестра?

— Ти първа наруши уговорката — отвърнал Добриня. — Защо похити Забавка? Ти повече не си ми сестра и аз не съм ти брат. Върни Забава с добро, отвори пещерите, пусни на свобода пленниците.

— Няма да ти дам Забава. Пленниците няма да освободя. Ще се бия с тебе.

Тогава започнал бой. Не на живот, а на смърт.

Три дни и три ноци продължило сражението. Мечът на Добриня се счупил, тоягата станала на трески, всички стрели били изстреляни. А ламята обгаряла богатира с пламък, богатирския кон заслепявала с дим.

Свършили силите на Добриня. Не ще надвие ламята, не ще спаси Забава!

В този миг той чул гласа на майка си: „Ти, сине, три дни и три ноци се сражава. Сражавай се още три часа!“

Събрал Добриня цялото си мъжество. Прицелил се с копието в сърцето на ламята.

— Отстъпи назад, Бурко — прошепнал Добриня на своя кон, — отстъпи и спри като закован...

Отстъпил Бурко. А седемглавата ламя помислила, че богатирът се изплашил, бяга по бойното поле. Втурнала се към Добриня. Изведнаж конят спрял като закован. И седемглавото страшилище се нанизало на копието. Дошъл краят на ламята.

Но това още не било победата на Добриня. Кръвта на ламята заляла цялата земя като вода при наводнение. Отначало била на Бурко до коляно, после се издигнала до самите ноздри на коня. Три дни и три нощи Добриня не можел да слезе от него. Мислел юнакът, че трябва да си върви, че няма да може да спаси Забава и да освободи пленниците. Тогава отново чул гласа на майка си: „Сине, удари копието в земята. Кръвта на ламята ще изчезне в нея“.

Ударил Добриня копието в земята и кръвта изчезнала в нея. И веднага пораснала трева, цъфнали камбанки.

Пуснал Добриня коня на ливадата да пасе, а самият той при пещерите отишъл.

Затрошил богатирът катинарите на вратите.

— Излизайте, добри хора, на белия свят! Свърши се вашият плен. Няма я вече седемглавата ламя. Аз я убих.

Много хора излезли от пещерите. Не вярвали на своето щастие, на избавлението си.

Когато Добриня отворил последната пещера, оттам излязла Забава — прекрасната девойка. Взел богатирът Забава на ръце, повикал Бурко и се качили на него.

— Ей, добри хора! — Викнал Добриня. — Който е от Руската земя, да отива в Руската земя. А които сте от други земи, идете всеки в своите земи.

И поел Добриня със Забава към родния Киев.

Дълго яздили богатирът и прекрасната девойка. Но ето, показали се вече киевските камбанарии и стражници. Тогава Забава казала на Добриня:

— Добриня, бих те нарекла роден баща, но баща си имам. Бих те нарекла роден брат, но и брат си имам. Бих те нарекла любим, но ти ще

обикнеш ли девойката Забава?

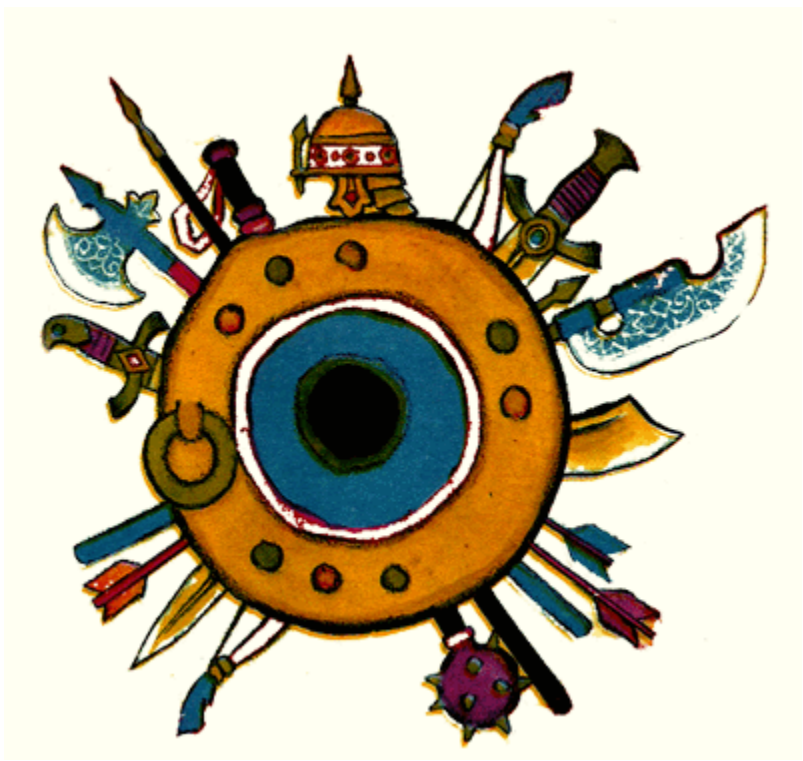
Добриня нищо не отвърнал. Дълго мълчал, после казал:

— Бих те обикнал, Забавке. Но ти си от княжески род, а аз от селски. Князът няма да ни позволи да се оженим...

Влезли през градските порти. Хората ги видели и настъпила обща радост. Повече от всички се радвала майката на Добриня — Анфимия Александровна.

Когато пленниците на седемглавата ламя се върнали в своите страни, много народи узнали за подвига на Добриня.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.